

सर्वोच्च अदालतको बार्षिक कार्ययोजना २०७८/७९
अन्तर्गत न्यायमा पहुँच आयोगसँग सम्बन्धित कार्य योजना

लक्ष्य २. न्यायमा पहुँच अभिवृद्धि
रणनीतिक उद्देश्य २.१ अदालतको कार्यक्षेत्र भित्रका न्यायमा पहुँचका अवरोधहरूको सम्बोधन गर्नु।

क्र.स.	कार्य	कार्यसम्पादन सूचक	समयावधि	प्रारम्भिक जिम्मेवारी	अन्तिम जिम्मेवारी	
१	न्यायमा पहुँचका अवरोधहरू सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदनका सुझावहरूको प्राथमिकता निर्धारण गरी कार्यान्वयन र समन्वय गर्ने।	अध्ययन प्रतिवेदनका सुझावहरूको प्राथमिकता निर्धारण सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गर्ने।	निर्णय/ प्रतिवेदन	२०७८ असोज	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग/ मुख्य रजिस्ट्रार
		सुझाव कार्यान्वयनकालागि प्रशासनमा लेखी पठाउने।	निर्णय/ पत्राचार	२०७८ कार्तिक		
		सुझाव कार्यान्वयनको विषयमा सरोकारवालासंग समन्वय गर्ने।	निर्णय/ पत्राचार	२०७८ कार्तिक देखि		
		प्रतिवेदन पेश गर्ने	प्रतिवेदन	२०७८ माघ		

२	न्यायमा पहुँच अभिवृद्धिको लागि कानूनमा गर्नुपर्ने सुधारका सम्बन्धमा समन्वय सहजीकरण गर्ने।	समन्वय सहजीकरण समिति गठन गर्ने	समन्वय बैठक/ निर्णय	२०७८ कार्तिक	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	पूर्ण बैठक / न्यायमा पहुँच आयोग/ मुख्य रजिस्ट्रार
		समन्वय सहजीकरण बैठक आयोजना गर्ने	समन्वय बैठक/ पत्राचार	२०७८ मंसिर		
		प्रतिवेदन पेश गर्ने।	समन्वय बैठक/ पत्राचार	२०७८ पुस		
		भएका निर्णयहरू कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउने।	पत्राचार	२०७८ माघ		
		निर्णय कार्यान्वयनका सम्बन्धमा समन्वय गर्ने	समन्वय बैठक/ पत्राचार	२०७८ फागुन		
३	आर्थिक अवस्था कमजोर रहेका मुद्दाका पक्षहरूलाई अदालती शुल्क/ दस्तुर छुट दिने सम्बन्धमा कानून निर्माण गर्नका लागि मस्यौदा समिति गठन गर्ने।	मस्यौदा प्रतिवेदन पूर्ण बैठकसमक्ष पेश गर्ने	निर्णय	२०७८ पुस	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	पूर्ण बैठक / प्रधान याधीश/ मुख्य रजिस्ट्रार
		पूर्ण बैठकबाट प्रतिवेदन पारित गरी उपयुक्त कानून निर्माण गर्नका लागि कानून, न्याय तथा संसदिय मामिला मन्त्रालयसँग पहल गर्ने।	पत्राचार	२०७८ पुसदेखि		

४	संविधानको व्यवस्था अनुसार स्थानीय स्तरमा न्यायिक निकायको स्थापना सम्बन्धमा सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने।	अध्ययन गर्न समिति गठन गर्न सिफारिस गर्ने।	समिति गठन सिफारिसको निर्णय	२०७८ भदौ	अनुसन्धान तथा योजना महाशाखा / न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	अनुसन्धान तथा योजना समिति
		सम्भाव्यता अध्ययन समिति गठन गर्ने।	समिति गठनको निर्णय	२०७८ भदौ	रजिस्ट्रार / प्रशासन महाशाखा	पूर्ण बैठक/ मुख्य रजिस्ट्रार
		समितिबाट अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्ने।	अध्ययन प्रतिवेदन	२०७८ मंसिर	अध्ययन समिति	समितिको संयोजक
		अध्ययन प्रतिवेदन अनुसन्धान तथा योजना समितिमा पेश गर्ने।	प्रतिवेदन पेश	२०७८ पुस	अध्ययन समिति	समितिको संयोजक
		अध्ययन प्रतिवेदन कार्यान्वयनका लागि सिफारिस गर्ने।	निर्णय	२०७८ पुस	अनुसन्धान तथा योजना महाशाखा	अनुसन्धान तथा योजना समिति
		अध्ययन प्रतिवेदन अनुमोदन गर्ने।	निर्णय	२०७८ पुस	रजिस्ट्रार/ प्रशासन महाशाखा	पूर्ण बैठक/ मुख्य रजिस्ट्रार
		अध्ययन प्रतिवेदनको सुझावहरू कार्यान्वयन गर्ने।	निर्णय	२०७८ माघ	रजिस्ट्रार/ प्रशासन महाशाखा	पूर्ण बैठक/ मुख्य रजिस्ट्रार

रणनीतिक उद्देश्य २.२: अदालतबाट प्रवाह हुने सेवालाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउनु।

क्र.स	कार्य	कार्यसम्पादन सूचक	समयावधि	प्रारम्भिक जिम्मेवारी	अन्तिम जिम्मेवारी
५	निःशुल्क रूपमा प्रयोग गरिने विभिन्न लिखतका परिमार्जित ढाँचाहरू सहज रूपमा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउने।	निर्णय/ टेम्पलेट/ अभिलेख/	२०७८ साउनदेखि	न्यायको पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग/ मुख्य रजिस्ट्रार

६	जानकारीमूलक पुस्तिका स्थानीय भाषा प्रकाशन/समन्वय गर्ने	निर्णय/ प्रकाशन/ अभिलेख/ पत्राचार	२०७८ फागुन	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग/ मुख्य रजिस्ट्रार
७	अदालतका कर्मचारीको काम/सेवाको गुणस्तर मापन गर्ने।	निर्णय/ सर्वेक्षण फाराम/ अनुगमन प्रतिवेदन	२०७८ साउनदेखि	रजिस्ट्रार/ न्यायको पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार/ अनुगमन तथा निरीक्षण महाशाखा
८	लक्षित वर्गको अधिकार सम्बन्धी फैसला, आदेश तथा निर्णयहरूको कार्यान्वयनको स्थिति, समस्या र समाधानका उपायहरू सहितको प्रतिवेदन फैसला कार्यान्वयन निर्देशनालयसँग लिई समस्या समाधानका लागि सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गर्ने।	पत्राचार/ निर्णय	२०७८ साउनदेखि	रजिस्ट्रार/ न्यायको पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार / अनुगमन तथा निरीक्षण महाशाखा
९	प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी जानकारीमूलक पुस्तिका तयार गरी प्रकाशन र वितरण गर्ने।	अभिलेख/ विवरण	२०७८ मंसिर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग/ मुख्य रजिस्ट्रार
१०	न्यायमा पहुँच सम्बन्धी फैसला तथा आदेशहरूको प्रकाशन गर्ने।	अभिलेख/ प्रकाशन	२०७८ पुस	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग / मुख्य रजिस्ट्रार
११	अदालती प्रक्रिया, कार्यविधि सम्बन्धी जानकारीमूलक पुस्तिका प्रकाशन / वितरण गर्ने	निर्णय/ प्रकाशन/	२०७८ भदौ/	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग / मुख्य रजिस्ट्रार
१२	निशुल्क कानूनी सहायता सम्बन्धी जानकारी सार्वजनिक सञ्चार माध्यम/ म्याद सूचना र वेबसाईटका माध्यमबाट सम्प्रेषण गर्ने/प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाउने।	सूचना/ म्याद/ वेबसाईट	२०७८ माघ	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय/ सूचना प्रविधि महाशाखा	मुख्य रजिस्ट्रार / मुख्य रजिस्ट्रार

१३	अदालत परिसरमा टिभि डिस्प्ले/ माइक मार्फत अदालतबाट प्रदान गरिने सेवाका बारेमा जानकारी दिने व्यवस्था मिलाउन समन्वय गर्ने।	निर्णय/पत्राचार	२०७८ साउनदेखि	न्यायको पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार/ रजिस्ट्रार
१४	प्रत्येक अदालतमा रहेको सोधपुछ तथा सहायता कक्षलाई सुविधा सम्पन्न र प्रभावकारी बनाउने।	Help Desk निर्माण/ दक्ष कर्मचारीको व्यवस्था/ भौतिक पूर्वाधार निर्माण	२०७८ साउनदेखि	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय/ अनुगमन तथा निरीक्षण महाशाखा	मुख्य रजिस्ट्रार/ रजिस्ट्रार,
१५	अदालत अवलोकन गर्न आउने व्यक्तिहरूका लागि सामान्य परिचय, सम्पादन गर्ने कार्य र कार्य कक्ष समेतको जानकारी समावेश भएको श्रव्यदृष्य सामग्री निर्माण गरी अवलोकन कक्षबाट प्रसारण गर्ने।	श्रव्य दृष्य सामग्री	२०७८ साउनदेखि	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार/ न्यायधीश /रजिस्ट्रार

रणनीतिक उद्देश्य २.३ कानूनी सहायतालाई प्रभावकारी बनाउनु।

क्र.स	कार्य	कार्यसम्पादन सूचक	समयावधि	प्रारम्भिक जिम्मेवारी	अन्तिम जिम्मेवारी
१६	लक्षित वर्गका व्यक्तिका हक अधिकार कानूनी व्यवस्था कार्यविधि तथा सशक्तिकरणका सम्बन्धमा सरोकारवाला निकायहरूसँग केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय तहमा अन्तरक्रिया गर्ने, समन्वय गर्ने। (कम्तीमा एक स्थानीय तहलाई समेट्ने गरी ७ प्रदेशमा गर्ने)	निर्णय/ बैठक/ कार्यक्रम/ प्रतिवेदन	त्रैमासिक रूपमा	रजिस्ट्रार / न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग / मुख्य रजिस्ट्रार

१७	न्यायिक तथा अर्धन्यायिक निकायमा कार्यरत जनशक्तिलाई सेवाग्राहीसँग गर्नुपर्ने व्यवहारका सम्बन्धमा प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने। (सातै प्रदेशमा एक/एक वटा सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन/समन्वयन गर्ने)	निर्णय/ कार्यक्रम/ प्रतिवेदन	२०७८ साउनदेखि	रजिस्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग / मुख्य रजिस्ट्रार
१८	लक्षित वर्गका हक अधिकारका बारेमा स्थानीय तहमा सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। (सातै प्रदेशमा एक/एक वटा सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन/समन्वयन गर्ने)	निर्णय/ कार्यक्रम प्रतिवेदन	त्रैमासिक रूपमा	रजिस्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग / मुख्य रजिस्ट्रार
१९	पीडितमैत्री/बालमैत्री व्यवहार तथा लक्षितवर्गको हित सुविधा तथा सेवा प्रवाहका बारेमा हेल्पडेस्कका कर्मचारी/वैतनिक वकिलको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम/तालिम सञ्चालन गर्ने।	कार्यक्रम प्रतिवेदन	२०७८ माघ, फागुन	रजिस्ट्रार / न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग / मुख्य रजिस्ट्रार
२०	स्थानीय न्यायिक समितिका पदाधिकारीलाई न्यायिक कार्यविधिका बारेमा अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन/ समन्वय/सहजीकरण गर्ने। (सातै प्रदेशमा एक/एक वटा सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन/समन्वयन गर्ने)	निर्णय/ बैठक/ कार्यक्रम/ प्रतिवेदन	२०७८ वैसाख, जेठ	रजिस्ट्रार / न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग / मुख्य रजिस्ट्रार
२१	लक्षित वर्गका व्यक्तिका हक, अधिकार तथा न्यायिक उपचारका विषयमा स्थानीय तहका पदाधिकारी, शिक्षक, विद्यार्थी, सामाजिक परिचालकहरुलाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्न समन्वय/सहजीकरण गर्ने। (सातै प्रदेशमा एक/एक वटा सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन/समन्वयन गर्ने)	निर्णय, समन्वय बैठक, कार्यक्रम	२०७८ माघ	रजिस्ट्रार / न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग / मुख्य रजिस्ट्रार
२२	स्वेच्छिक निःशुल्क कानूनी सेवा (pro bono) लाई संस्थागत गर्न आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने।	पत्राचार/ समन्वय/ बैठक	२०७८ साउनदेखि	रजिस्ट्रार / न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग / मुख्य रजिस्ट्रार

२३	उत्कृष्ट वैतनिक कानून व्यवसायीको छनौट गरी प्रत्येक वर्ष पुरस्कृत गर्ने।	निर्णय/बैठक / पुरस्कार	वर्षको एकपटक	रजिस्ट्रार / न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार/ मानव संशाधन तथा प्रशासन
२४	सेवाग्राहिका अपेक्षा/ गुनासा सम्बन्धमा सल्लाह/सुझाव लिई सोको सम्बोधन गर्न हेलो अदालत कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	अभिलेख	२०७८ माघ	न्यायमा पहुँच आयोग सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार/ रजिस्ट्रार /
२५	दोभाषे सेवा प्रदान गर्ने व्यक्तिहरु सूचीकृत गरी विवरण अद्यावधिक गर्ने।	सूचना/ नामावली अद्यावधिक वेवसाइट	निरन्तर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार/ रजिस्ट्रार
२६	सांकेतिक भाषाको निर्देशिकाका आधारमा विज्ञहरु सूचीकृत गरी विवरण अद्यावधिक गर्ने।	सूचना/ नामावली अद्यावधिक वेवसाइट	निरन्तर	न्यायमा पहुँचको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार/ रजिस्ट्रार
२७	मुद्दाको चाप बढी भएका अदालतमा पीडितमैत्री कक्ष/महिलामैत्री कक्ष स्थापना गरी इजलाससँग आवद्ध गर्ने।	निर्णय/ भौतिक प्रतिवेदन/ बैठक /बजेट	२०७९ जेठ	न्यायमा पहुँचको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार/ रजिस्ट्रार
२८	अपराध पीडितलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रदान गर्न निर्देशिका निर्माण गर्ने।	निर्णय/ पत्राचार/ निर्देशिका	२०७९ वैशाख	न्यायमा पहुँचको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार/ रजिस्ट्रार

रणनीतिक उद्देश्य २.४ न्यायिक प्रक्रिया र प्रणालीबारे सूचना प्रवाह गर्नु।

क्र.स	कार्य	कार्यसम्पादन सूचक	समयावधि	प्रारम्भिक जिम्मेवारी	अन्तिम जिम्मेवारी
२९	सर्वोच्च अदालतमा सेवाग्राही परामर्श र सहायता कक्षमा अदालतबाट प्रदान हुने सेवा, मुद्दाको प्रक्रिया, लाग्ने दस्तुर आदि बारेमा सेवाग्राहीलाई जानकारी दिन सम्बन्धित श्रव्यदृश्य निर्माण गर्ने र प्रसारण गर्ने।	सामग्री प्रसारणको अभिलेख	२०७८ मंसिर	प्रशासन महाशाखा/ न्यायमा पहुँच आयोग सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग / मुख्य रजिस्ट्रार
	श्रव्यदृश्य सामग्री निर्माण, जानकारी पुस्तिका/पम्प्लेट छपाई वितरण गर्ने।	अभिलेख	२०७८ मंसिर		
	परामर्श दिन आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने।	जनशक्ति व्यवस्थापन	२०७८ साउनदेखि		
३०	अदालतबाट प्रदान हुने सेवा, मुद्दाको प्रक्रिया, लाग्ने दस्तुर आदि बारेमा जानकारीमूलक मुस्तिका तयार गरी पहिलो पटक आउने पक्षलाई उपलब्ध गराउने।	अभिलेख	२०७८ साउनदेखि	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग
३१	न्यायमा पहुँचका सम्बन्धमा संघीय तथा प्रादेशिक मन्त्रालय, स्थानीय तह एवम् सरोकारवाला निकायका पदाधिकारीहरूसँग बैठक, समन्वय, सहकार्य, सहजीकरण र अन्तरक्रिया गर्ने। (सातै प्रदेशमा एक/एक वटा कार्यक्रम गर्ने)	कार्यक्रम प्रतिवेदन	२०७८ साउनदेखि	रजिस्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग / मुख्य रजिस्ट्रार
३२	सरकारवादी मुद्दाका साक्षीहरूको सुरक्षाका विषयमा सम्बद्ध निकायसँग समन्वय गर्ने।	निर्णय/ समन्वय बैठक	२०७८ कात्तिक	रजिस्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग / मुख्य रजिस्ट्रार
३३	एक घण्टा भित्र प्रदान गरिने सेवाहरूको प्रभावकारिताका लागि आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने।	समन्वय बैठक	२०७८ साउनदेखि	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार / रजिस्ट्रार

३४	न्यायमा पहुँचको लागि अदालतबाट भएका प्रयास एवम् समस्याहरू र सञ्चारकर्मीहरूको भूमिका विषयमा अन्तरक्रिया गर्ने।	निर्णय/ समन्वय बैठक	२०७८ साउनदेखि	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार / रजिस्ट्रार
----	--	---------------------------	------------------	---------------------------------------	----------------------------------

रणनीतिक उद्देश्य २.५ पीडितमैत्री न्याय प्रणालीको सुदृढीकरण गर्नु।

क्र.सं	कार्य	कार्यसम्पादन सूचक	समयावधि	प्रारम्भिक जिम्मेवारी	अन्तिम जिम्मेवारी	
३५	पीडितमैत्री न्याय प्रणालीको स्थापना र सुदृढीकरण सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदनका सुझावहरूको प्राथमिकता निर्धारण	अध्ययन प्रतिवेदनका सुझावहरूको प्राथमिकता निर्धारण सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गर्ने।	निर्णय/ प्रतिवेदन	२०७८ असोज	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय
	सुझाव कार्यान्वयनका प्राथमिकता निर्धारण गरी कार्यान्वयन र समन्वय गर्ने	सुझाव कार्यान्वयनका लागि प्रशासमा लेखी पठाउने	निर्णय/ पत्राचार	२०७८ कात्तिक		
	सुझाव कार्यान्वयनको विषयमा सरोकारवालासंग समन्वय गर्ने	सुझाव कार्यान्वयनको विषयमा सरोकारवालासंग समन्वय गर्ने	निर्णय/ पत्राचार	निरन्तर		
३६	पीडितको पक्षमा भएका अन्तरिम राहत, संरक्षण र पुनस्थापना सम्बन्धी आदेश कार्यान्वयनको समन्वय र अनुगमन गर्ने	निर्णय/ पत्राचार / समन्वय बैठक / अनुगमन / प्रतिवेदन	निरन्तर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग	
३७	पीडित राहत कोषको कानूनी व्यवस्था लागू भैसकेको र सोको प्रभावकारीता बारे समन्वय गर्ने।	बैठक / निर्णय / पत्राचार	२०७८ भदौ / असोज	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार / न्यायमा पहुँच आयोग	
३८	पीडित मैत्री न्याय प्रणालीको सुदृढीकरणको लागि सेवा प्रदायक लगायतका सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय र सहजीकरण गर्ने	बैठक / निर्णय / पत्राचार	निरन्तर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिस्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग	

३९	पीडितमैत्री व्यवहारका लागि न्यायिक जनशक्तिलाई अभिमुखीकरण गर्ने।	कार्यक्रम प्रतिवेदन	२०७८ साउन देखि	न्यायमा पहुँच आयोग	मुख्य रजिस्ट्रार/ रजिस्ट्रार
४०	पीडितलाई मुद्दाको कारवाही र आदेश वा फैसलाको जानकारी दिने।	निर्णय/ पत्राचार	२०७८ साउन देखि	न्यायमा पहुँच आयोग/मुद्दा तथा रिट शाखा	मुद्दा तथा रिट महाशाखा

न्यायमा पहुँच आयोग